

Posebna odlika dela je solidna metodološka obravnava teoretsko jasno opredeljenih problemov, kar je posledica visoke stopnje strokovnosti posameznih avtorjev. Prikaz industrializacije in prostorsko-funkcijske strukture koninske regije je kolektivno delo treh mlajših geografov: Z. Kamiškega, W. Maika in nesrečno umrlega A. Jasioka, ki jih vodi in usmerja neumorna prof. Stanisława Zajchowska. To je eno izmed redkih kolektivnih del, ki je kljub štirim avtorjem notranje (vsebinsko in metodološko) enotno. Pred leti sem na tem mestu že omenjal »poznansko geografsko šolo«, ki jo v jedru sestavljajo avtorji predstavljene knjige. Prof. Zajchowska je uspela zbrati tri izredno sposobne mlade geografе ter pritegniti k občasnemu sodelovanju tudi nekatere starejše. Njen izredno topel in neposreden odnos do mlajših kolegov—učencev je pripomogel, da se skupina pogosto loteva skupnih akcij, ne da bi bila s tem okrnjena ali zavrtá strokovna usmeritev posameznika. Podpisanega je tak tovariški, a zelo odgovoren način dela prevzel, prav tako kot res zavirljiva dognanja.

Marijan Klemenčič

Economic Geography of Hungary, Akadémiai Kiadó, Budapest 1985, s. 450.

Knjiga prikazuje dinamične prostorske spremembe z urbanizacijo vred, obdobje prehoda od kvantitativne v kvalitativno fazo razvoja madžarskega gospodarstva, spremembe v regionalni sestavi industrije, poselitve in usmeritve v kmetijstvu. Pisci posameznih poglavij, Tivadar Bernát, Gyula Bora, Lajos Kalász in Zoltán Zoltán, ki se ukvarjajo z regionalnim načrtovanjem, so podali socialno-ekonomsko problematiko Madžarske v zadnjih treh desetletjih 1950—1981.

Knjiga je razdeljena na štiri različno obsežna poglavja, kar že opredeljuje njen namen in vsebino. Poglavji Fizično okolje (s. 11—40) in Prebivalstvo ter naselja (s. 41—99) sta funkcijsko zasnovana uvodna prikaza. Pri tem je v drugem poglavju ob nekaterih demografskih elementih še zlasti veliko pozornosti posvečene podeželskim naseljem, njihovi opremljenosti, klasifikaciji, začasnim naseljem in razvojnim modelom.

Poglavji o prostorski lokaciji ekonomskega sektorja (s. 100—331) in o ekonomskih ter planskih regijah (s. 332—450) obravnavata osnovne gospodarske panoge, predvsem industrijo, energijo, kmetijstvo in promet. V prvem poglavju so posamezne panoge obravnavane z vidika razvojnih trendov v prostorski sestavi madžarskega gospodarstva. Ob številnih novih, svežih in eksaktnih informacijah in tolmačenjih posameznih elementov pa je še posebej dragoceno poglavje o splošnih zakonitostih ekonomskega razvoja na Madžarskem. Takšnih temeljitih in kompleksnih ekonomsko-geografskih analiz vzhodnoevropskih držav doslej nismo zasledili.

Četrto poglavje prinaša podrobnejši oris posameznih ekonomsko-planskih regij: centralne planske regije z Budimpešto, severno-madžarske z Miškolcem, ekonomsko planske regije severne Velike ravnine z Debrecenom, južne Velike ravnine s Szegedom, južnega Podonavja s Pečujem in severnega Podonavja z Győrom. Orisu ekonomskega razvoja in sestave, ki je vedno dopolnjen s karto sestave in razmestitve industrije, sledijo poglavja o prebivalstvu, naseljih ter o izvenmestnih območjih.

Knjiga sodi nedvomno med moderne in uspešne primere ekonomske regionalne geografije z naglašeno obravnavo vodilnih razvojnih dejavnikov, še zlasti industrije in kmetijstva ter z močno naglašnim planskim vidikom. Številne, premišljeno izbrane tematske karte celotne Madžarske in ekonomsko-planskih regij so besedilu nad vse uspešno dopolnilo, kar v tako kvalitetni izvedbi največkrat pogrešamo. Zelo premišljeno so izbrane sicer redke tabele, številnejši pa bi lahko bili diagrami. Eko-

nomska geografija Madžarske je lahko metodološki primer tudi za redke tovrstne poizkuse pri nas.

Mirko Pak

Efraim Orni in Elisha Elfrat: Geography of Israel, četrta predelana izdaja, Israel University Press, Jeruzalem 1980 (556 strani, 25 kart, 29 kartogramov, 15 diagramov, 14 tabel in 166 fotografij)

Zajetno regionalno geografijo o Izraelu sta židovska avtorja pripravila v hebrejščini; to pa je že četrta, predelana in razširjena izdaja, prevedena v angleški jezik.

Obravnavajo najrazličnejših izraelskih geografskih problemov je v geografskih publikacijah sicer pogosta, vendar nam monografija podaja poglobljen regionalni pregled in zaokroženo geografsko podobo Izraela.

Vsebinska razdelitev se od ustaljenih regionalnih prikazov nekoliko razlikuje. Prvi del obravnava deželo kot celoto in njene pokrajinske enote na osnovi geološke in reliefne razčlenitve, drugi del pa prikazuje klimo, rastje in živalstvo. Tretji del je namenjen družbeni geografiji, kjer so podrobno obdelani elementi in procesi, ki so za Izrael specifični: bogata arheološka dediščina, razvoj cionističnih naselij, posebna prebivalstvena gibanja, oblikovanje tipičnih izraelskih ruralnih naselij in kmetijskih sistemov ter značilnost urbanizacije.

Četrty del je v tej razširjeni izdaji dodan na novo in obravnava »območja pod izraelsko upravo«, torej okupirana ozemlja Sinaja, Gaze, Judeje in Samarije ter Golsanskega višavja. Analizirana sta še gospodarski pomen in politično-upravno povezovanje teh območij, seveda z izraelskega gledišča.

Zadnji, peti del obravnava gospodarstvo in osnove zanj. Podrobno so podane osnove, ki so za gospodarstvo Izraela najpomembnejše in izhajajo iz geografskega položaja države. Tako so osvetljeni zlasti načini pridobivanja novih obdelovalnih površin, boj proti eroziji tal in njihove različne metode, nadalje gospodarjenje z vodo ter posebne metode njenega pridobivanja, shranjevanja in namakanja, kar omogoča intenzivno specializirano obdelovanje tal. Opredeljene so tudi druge gospodarske panoge, ki zaradi skopih naravnih možnosti kažejo specifično izraelsko usmerjenost.

Monografijo zaključuje obsežen izbor literature po posameznih vsebinskih poglavjih.

Geografija Izraela ni samo primer regionalne geografije neke dežele, temveč je zaradi njenega zapletenega političnega, družbenega, socialnega in gospodarskega položaja poseben primer mlade države, ki išče samosvoje poti pri spreminjanju aridnih območij v produktivna ter s tem omogoča nadaljnjo povečevanje prebivalstva.

Metod Vojvoda

Diercke Weltatlas, Georg Westermann Verlag, Braunschweig 1974

Predhodnik današnjega Dierckjevega atlasa sega v leto 1883 pod imenom »Schulatlas für Höhere Lehranstalten«, ki ga je skupaj z E. Gaeblerjem pripravil za tisk Carl Diercke. Atlas je imel najprej 46 strani, od leta 1895 dalje pa 148 strani kartografskega gradiva, doživel pa je 47 izdaj.

Na osnovi novih izkušenj in zahtev, nastalih pri pouku geografije, se je pokazala potreba po novem, predelanem atlasu. Imenoval se je »Diercke Atlas für Höhere Lehranstalten«, pripravila pa sta ga leta 1911 Paul Diercke in Adolf Liebers. Imel